



Vlastivědný sborník Záhoří a Pobečví.

Ročník XXIV.

Červen 1947.

Číslo 9. a 10.

Vychází každý měsíc mimo prázdniny v Hranicích. — Odpovědný správce (redaktor) Antonín Fröhlich v Dolním Újezdě u Lipníka n. Beč. — Nákladem Okresní osvětové rady v Hranicích. — Tiskem knihtiskárny Jar. Strojil v Prerově.

Obsah 9. a 10. čísla: Antonín Fröhlich-Frel: Hrad Helštýn podle Josefa Heřmana Agapita Gallaše. — Antonín Brůna: Staré rodové držby usedlosti ve Spálově po meči. — Bohumír Indra: Obyvatelé Hranicka v 16. a 17. století. (Pokračování)

Záhorská kronika, vlastivědný sborník Záhoří a Pobečví, vychází každý měsíc mimo prázdniny. — Vydává Okres. osvětová rada v Hranicích. — Ročně 10 čísel, roční předplatné Kčs 30.—. Placení děje se složitými listky »Administrace Záhorské kroniky, Hranice« — šekový účet č. M - 116.900.

Administrace: Okresní osvětová rada v Hranicích.

Vedoucí redaktor: Antonín Fröhlich, Dolní Újezd u Lipníka n. B.

Redakční rada: B. Hajzner, B. Indra, Jan Krumplovic, M. Skácelík, Dr. Jos. Stojan a Dr. Bohuš Vybíral.

Sířší redakční kruh: Antonín Brůna, František Dumbrovský, Marie Ebnerová, Karel Koch, František Michalica, Jaroslav Očenášek, Josef Skříčil, Antonín Souček, Jaroslav Stranc, František Sustek, Dr. Artur Závodský, Boh. Zdráhala.

Obálku navrhl profesor Vilém Prinke.

Z redakce a administrace.

Končíme dvacátý čtvrtý ročník Záhorské kroniky, který je vlastně prvním ročníkem obnovené Záhorské kroniky po druhé světové válce. Děkujeme všem, kdo nám pomohli uvést časopis v život, a kdo přispěl k vnitřnímu obsahu Z. k.

1. číslo dvacátého pátého ročníku Záhorské kroniky vyjde 1. září 1947. Bude to ročník jubilejní. Na shledanou!

Administrace připomíná těm, kteří nemají vyrovnáno předplatné, aby tak ihned učinili, abychom mohli dostátí svým povinnostem.

Oprava a doplnění k článku Stanislav Blažek: Učitelstvo hranického okresu v odboji 1939—1945, uveřejněném v 7. a 8. čísle.

16. **Josef Stražil** nebyl před zatčením učitelem v Drahotuších, ale v Lesonicích, okres Moravské Budějovice.

Zatčen byl pro činnost v ilegální organizaci protiněmecké a počet zatčených této skupiny celého okresu bylo asi 200 osob.

Z vyšetřovací vazby nebyl propuštěn, naopak byl poslán společně s jinými Čechy dne 10. dubna 1945 na t. zv. »transport smrti« a po útěku střežícím SS, byl společně s jinými osvobozen americkou armádou dne 14. dubna 1945. Do vlasti se vrátil až 30. května 1945.

Vězněn byl v Jihlavě, Brně, v Osvienčimi od 5. 6. 1941 do 28. 2. 1944 (a ne 1942!), pak až do uvedeného 10. dubna 1945 v Buchenwaldě.

Opravte a doplňte si laskavě.

St. Blažek.

ZÁHORSKÁ KRONIKA

Vlastivědný sborník Záhoří a Pobečví.

Ročník XXIV.

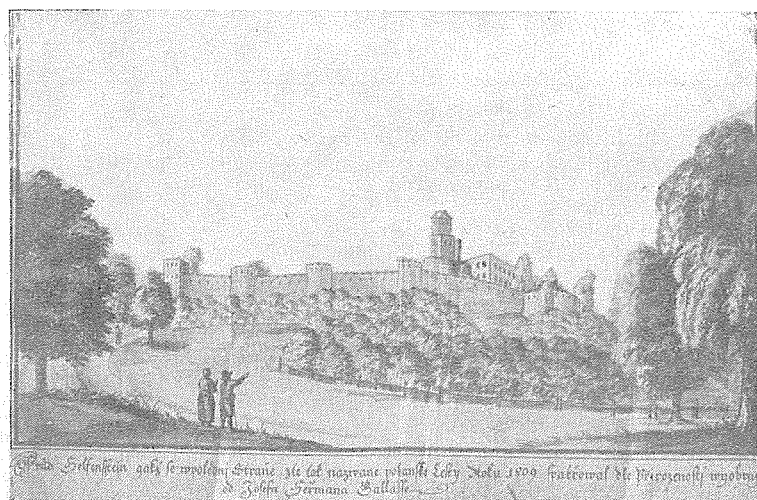
Červen 1947.

Číslo 9. a 10.

Antonín Fröhlich-Frel:

Hrad Helštýn podle Josefa Heřmana Agapita Gallaše.

J. H. A. Gallaš popsal hrad Helštýn v rukopisném díle »Památky o pustých tvrzích blíž města Hranic«¹). Vše-



Hrad Helfenštejn, jakž se v polední straně z té tak nazvané »Pohanské cesty« roku 1809 spatřoval, dle přirozenosti vyobrazen od Josefa Heřmana Gallaše.

obecně známý je podrobný popis »Hrad Helštýn na Moravě«, který napsal Isidor Kahlig²). Pro zajímavost uveřejňujeme doslovně Gallašův text, kdež popisuje Helštýn v tehdejší době, tedy počátkem 19. století. Text doplněn je

¹) Rukopis kláštera rajhradského, sign. O 13, str. 27—50.

²) I. vydání 1897, tiskem Aloisa Wiesnera v Praze, II. vydání 1914, nákladem Okrašlovacího spolku v Hranicích.

obrazem hradu Helštýna, který nakreslil Gallaš r. 1809 do rukop. Památky o pustých tvrzích blíž města Hranic. Další 2 obrázky Helštýna jsou rovněž od Gallaše.³⁾ Jsou velmi cenným přínosem k obrázkové historii hradu Helštýna, který jest tu zachycen v podvečer zkázonosné dělostřelby. V srpnu 1817 půl baterie 12liberek pálilo do omšného mlčícího velikána. 60 ran vystřelili do kamenného těla a teprve poslední ranou zřítíla se trubačská věž, tak zřetelná ještě na Gallašově obrázku.⁴⁾

V popisu hradu Helštýna od J. H. A. Gallaše jsou však uvedena mnohá nepřesná data. Odkazují tu hlavně na pěkný Kahligův spis a na řadu článků v Záhorské kronice v dřívějších ročnících, kdež historii hradu Helštýna věnováno bylo mnoho článků. Gallašův popis Helštýna zní:

Tento, k panství hranickému kdysi přináležející hrad, pokládá se býti za nejstarší v naší moravské vlasti, ježž pozůstali mezi příchozími do těchto končin Slavanami Markomanni okolo roku 799⁵⁾ vystavěti měli a kterýž již v prastarých časích velmi znamenitá pevnost byl.

Poloha jeho jest při řece Bečvě nad vesnicí Tejnem, blíž města Lipníka, na jednom lesnatém v půlnoční straně velmi příkrém a skalnatém kopci, na nějž se jen v polední straně s vozy vyjetí může a to s nemalou obtížností, neb i zde dosti ještě příkrý jest a velmi drsnatý. Celá jeho již do zřícenin rozpadající se postava vzbuzuje dívajícím se na ni užasnouti, kdož buďto jeho hluboké zákopy, jenž jej obkličují, neb jeho vysoké a pevné zdi, jenž se zdají jako by pomíjejícností vzdorovati chtěly, pozoruje. Dělí se ale na čtyři obzvláštní prostranství, z nichž každé jedno nad druhé vyšší jest.

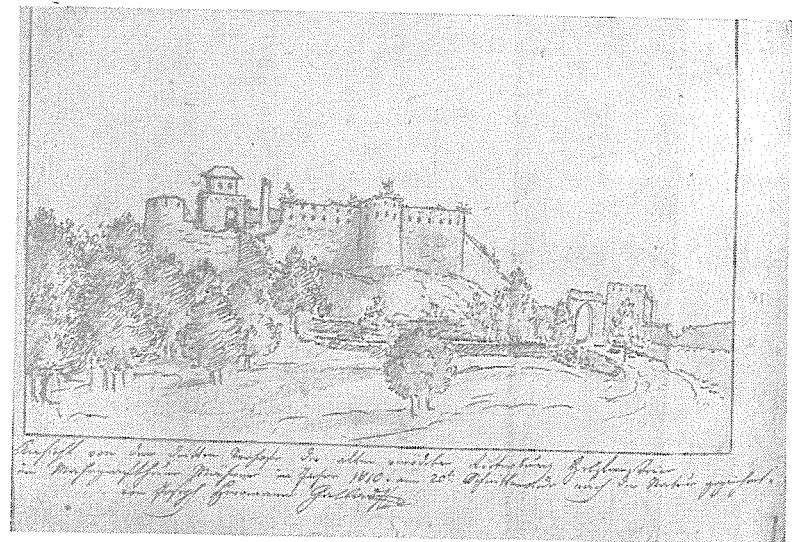
První prostranství leží v západní straně a může v zdélce od jedné brány k druhé asi šestnácte, v šířce ale okolo třiceti sáh obsahovati. Jeho zeď v západní straně jest tak široká, že dva vozové pohodlně vedle sebe na ni jeti mohou. V té zdi jest první brána, skrz níž se do hradu vchází přes dlouhý most nad hlubokým a širokým zákopem zděným, jehož hlubokost asi pět sáhů obnášeti bude. Tato první brá-

³⁾ Rkp. kláštera rajhradského.

⁴⁾ Fl. Zapletal: Staré pohledy na hrad Helštýn. Z. k. XVIII., č. 1.

⁵⁾ Nedoloženo, snad slovanský hrádek. Hrad Helštýn založen Bedřichem z Linavy v letech 1306 až 1312. Flor. Zapletal: Lipensko na úsvitě svých psaných dějin. Záhorská kronika r. XVIII., str. 10—16 a 41—49.

na opatřena byla nevysokou sice, ale velmi pevnou strážnou věží neb hlídkou. Před druhou zdi, která toto prostranství od prostředního dělí, jest opět hluboký ne, ale tak široký zákop, přes nějž se po krytém mostě do druhé brány vchází, nad kterou se vysoká věž spatřuje. Nad branou téže věže jest zadržný veliký, pamětný rytinami a nápísem opatřený kámen. Rytiny představují muže smělého, jenž zubra, to jest divokého býka, za rohy drží. Nápísu pro vysokost a sešlost gotických písmen nebylo mi možná přečísti.⁶⁾ Pro-



Pohled na část hradu Helštýna, kreslil J. H. A. Gallaš roku 1810.

čež na obecní pověst, kteráž v naší končině o témž vyobrazení panuje, se odvolávám, kteráž ale jestli se s nápísem srovnává, určení nemohu. Pověst ta zní takto:

Jistý uhlář páčil na onom vrchu uhlí, pozoroval v poledním časi, že se divoký bejk, jenž v naší řeči zubr sluje, k jeho boudě, v níž polednoval, přibližuje, nad čímž se po-

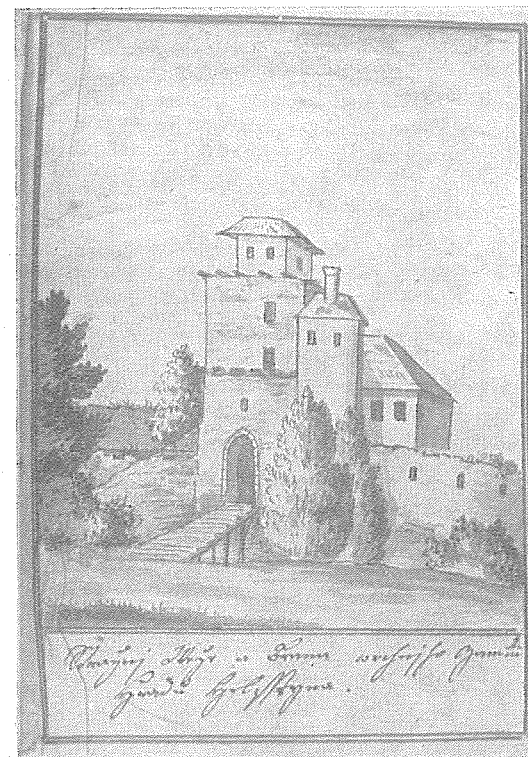
⁶⁾ Nápíse zní: Anno MCDLXXX Vilém z Pernštejna pán na Helfenštajně.

(Gallaš vyslovil domněnku, že za erbem budou uschovány listiny, k dějinám hradu se vztahující. Deska byla před několika roky při opravě vyňata, ale spisy tam nebyly.)

částečně nemálo zhroutil, neb taková zvířata jsou náramně silná a zuřivá. Když ale něco ze strachu k sobě přišel, osmělil se skyvečku chleba svého mumkajícimu a s funěním boudu obcházejícimu býkovi podávat, kterouž on také přijal a odešel. Než druhého dne nechal se opět o témž časi najíti a přijav několik skyveček již něco krotčeji, odešel. Což po mnoha dnův čině tak velmi se s uhlářem oznal, že se od něho jako jiné pitomé domácí hovado hladiti a pohrávati s sebou nechal. Zatím uhlář lákaje zubra svým planým chlebem a lahoděním, železné kroužko sobě přichystal, kteréž příhodným časem zubrovi znenadání skrzeva nos přetáhl a tím způsobem litého býka tak náramně zkrotil, že za ním, kamkoliv chtěl, jako krotký beránek kráčet musil. I přivedl jej na odív a za dar vejvodovi holomouckému, nad čímž se nemálo on a jeho dvořanové podívali a tou smělost jeho za velký hrdinský kus jemu pokládali. Pročež vejvoda proukázal prej jemu tou milost, že mu nejenom znamenitý díl téhož lese, v němž uhlí pálival a oné lité šelmy se zmocnil, daroval, nýbrž i za rytíře vyhlásil a pasoval. Ku kteréžto hodnosti daný jemu erb, na němž zubrova hlava s protaženým kruhem skrzeva nos vyobrazena byla. A ten uhlář měl býti arciootec prastaré rytířské rodiny pánův, jenž z Pernštejna slouli.

Druhé od západu na východ vystupující prostranství obsahuje v zdýlce svoji asi čtyřicet, v šířce pak okolo dvaceti sáhů a jest obilím poseté a ourodnými stromy vysázené, což oboje k živnosti strážného, jenž zde své sídlo má, slouží. Před několika léty nalézala se zde trnka, jejížto peň největší muž obsáhnouti nemohl. Nahoře téhož prostranství jest opět hluboký zákop, přes nějž se v polední straně přes dva mosty do třetího a nejobsírnějšího vchází a kteréž opět hlubokým zákopem od čtvrtého, jenž zámek v sobě obsahuje, opatřeno jest. V tom zákopě nachází se v straně polední hluboké jezero, kteréž ještě nikdy nevyschlo a jehož zhloubka vejš sedmi sáhů před několika lety zhlédána byla. Při bráně v též straně ležící nacházejí se z obou stran mnozí příbytkové, jenž kdysi panským sluhům a zbrojnosům k obydlí sloužili. Za mojích mladých let, když jsem v Lipníku studýroval, spatřovaly se ještě pod branou velká železná děla, z nichž jedno tak široké hrdlo mělo, že do něj malý jinošek vlésti mohl. V jednom pak těch příbytkův několik ručních mlýnků, velkých kamených a železných kul a moždírův.

Čtvrté, vnitř i zevnitř hlubokým zákopem opatřené prostranství, obsahuje v sobě zámek, do nějž se přes krytý most vchází. Nad branou jest velmi pevná a vysoká věže strážná, kteráž kdysi dvojí pavlačí, aneb altanou opatřena byla. Blíž brány spatřuje se velmi prostranná kuchyně s ohniskem, na němž se pohodlně pro sto osob vařiti může.



Strážní věže a brána vrchního zámku hradu Helštýna.

V poledním úhlu zámeckého place jest druhá okrouhlá věže, mající navrchu prostranné klenutí, pod nímž se mnoho centněrův, důtnáků (luntů) složených nacházelo. Zámek sám v sobě obsahuje tři kontygnace, z nichž první a druhé klenuté, třetí pak trámami opatřené bylo. V spodním byly komory a sklepkové, prostřední a vrchní sloužily k příbytkům. Zde spatřovali se v jednom sálu dva na zdi velmi

sprosto malování rytířové, mající v rukách korúhve a štíty, mající na prsích červené kříže. V jiné, též klenuté síni bývaly složení ostatkové rozličných válečných starobylých nástrojův: Ručnice prvního způsobu dűtnákami opatřené, kuše, luky, palčáky, mečové hrozně velicí, oštipy, korúhve, kotvice, brnění mnohého způsobu, koule sklené a železné a jiné mnohé starožitnosti, kteréž, jakž slyším, do zámku lipenského odtoud přenesené jsou.

V straně polední pod zámek spatřuje se ve skále vylámaná studně, jejíž zhloubka se na padesát sáhů čítala, nyní ale až na dvanáct zasypaná jest. Za tou studnou spatřuje se též jeden v baště zazděný kámen, na němž dva meče a kříž položené a rok Páně 1... vyrytý jest, o kterémž kameni dűmění jest, že by ku památce mečem popraveného a zde pohřbeného templářského rytíře sloužití měl.

Za času pěstního práva byl i tento pevný hrad strašná zbujnická peleš. Václav druhý, král český, měl velikou práci, než-li jej dobyl, a sice sám přítomný byv při jeho dobývání. Potom připadl templářům. Ani Husití ani Tatarští nepokoušeli se o něj, ač všechny jiné okolní hrady od roku 1421 až do roku 1426 pozdobývali. Než král Matyáš Korvinus, když již takměř celou Moravu v svém držení měl, naposledy tou prací jeho dobývání před sebe vzal a s velmi velikou prací roku 1468 jeho se zmocnil.

Za toho času měli jej v svém držení pánové z Sternberku. Roku 1348 náležel hrad ten panu Čeňkovi z Drahotouš, je muž jej rok nato odjal pán z Kravař, nad čímž Čeňko a Mikuláš, bratři a páni z Drahotouš při soudu zemským svou stížnost vedli, žalující, že Fryduš z Linovic onen zámek na jejich gruntě vystavil a násilným způsobem tou horu, na níž hrad Helštýn vzdělán jest, odňal, nicméně předci páni z Kravař právo obdrželi. Roku 1355 náležel hrad Helštýn spolu i s hradem starojičinským a fulneckým bratrům Janovi a Dřeslavovi z Kravař. Roku 1412 měl jej v držení Ladislav starší z Kravař. Od roku ale 1425 strejci jeho Jiřík a Lacek z Kravař. Léta 1450 náležel hrad ten Vokovi ze Sovince, jenž jej s povolením synův svých Ctibora a Jaroslava Albrechtovi Kostkovi z Postupic, pánu města Hranic, za tři tisíce uherských zlatých (dukátů) roku 1467 prodal. V listu prodaje toho nacházejí se následující k helštýnskému panství tehdejší přináležející osady zaznamenané: Město Lipník, dědiny: Osek, Podolší, Aujezd, Slavkov, Ranošov, Výkleky, Lazinky, Staniměřice, Trnávka,

Horka, Újezd Volavý,⁷⁾ Tejn, Lhota, Hlinsko, Soběchleby, Radotín, Vrchní a Dolní Něčice, Opatovice, Černotín, Rakov, Paršovice, díl Mladče, díl Smržic, půl Zbrašova, díl Oustí a Hlížov neb Hluzov. Kteréž ale panství i s hranickým spolu Albrecht Kostka pánovi Pernštejnovi roku 1475 postoupil, jehož potomci měli jej až do polovice šestnáctého století v svém držení. Potom připadlo pánům z Ludanic, kteréž Kateřina z Ludanic velmi zadlužené manželé svému Petrovi Vokovi z Rožnberku roku 1574 za věno přinesla. Od kteréhož ještě na konci téhož 16. století pánům z Vrbna i z Bruntálu. Jiřík z Vrbna učiniv se oučastným pikartské rebelie, umřel na Špilberku, jeho pak helštýnské panství císař Ferdinand druhý Františkovi kardinálovi z Ditrichštejnu za náhradu těch škod, jenž rebelanti na jeho statcích učinili, spolu s panstvím hranickým roku 1623 daroval. Roku 1621 zmocnil se ho Jiří markrabě brandenbursko-krnovský, jenž s vojskem svým z Uher do Slezska táhl, což se ale snad s dobrým dorozuměním Jiříka z Vrbna stalo. Roku 1643 pokoušel se oň švédský obršt Dersling, ale marně, neb zavřený v něm lid, ačkoliv jen z knížecích zbrojních pozůstal, tak statečně se bránil, že se ho švejdští oděnci, jakžkoli na něj velmi silno dotírali, nikoli zmocniti nemohli. Podobnou snažností dobýval ho i jenerál švédský Königsmark roku 1645, ale i on s hanbou odtahnouti musil. Byl tehdejší komendantem zavřeného na hradě lidu jistý hrabě z Vrbna, o němž se nic jistého dověděti nemohu, zdalíž syn vejš řečeného Jiřího byl, neb z jiné rodiny téhož jména pocházel. Než jedině o tom svědčí naše hranické památky, že se velmi statečně protiva švédům na hradě tom bránil a časté a škodlivé výpady na týž nepřátele činil, jakož i Valachů orloj, jenž lidu tomu profiant dovážel, blíž mlejna trávníckého zmlátil a celou spíží jim odňal.

Brzy nato roku totižto 1656 tento pevný hrad nejvyšším zemským nařízením z počtu vlastenských tvrzí vyňat byl. Že by ale něco z jeho pevných zdí již tehdejší, jakž Švoje v svojí Topografii praví, obořeno bylo, s pravdou se nikoli nesrovnává. Neb až dosavad ještě všechny takměř jeho zdí, jenž k ohradě jeho sloužily, celé se vynacházejí, z čehož se o jejich veliké pevnosti souditi může.

⁷⁾ Velký Újezd, který se roku 1447 nazývá Volavý, stal se zbožím helštýnským. — Jan Bađura: Lipenský okres. (Vlastivěda moravská), str. 362.

Roku 1710 zdržovala se zde potejně zbůjnická rota Valachů⁸⁾ a sice s dobrým dorozuměním vrátného čili strážného, jenž Jan Anderka sloul a to zlotřilé tovaryšstvo v jedné baště ukrýval, kteréž nočního času vycházejce, faráře, mlynáře, sládky, fojty a jiné možné lidi v okolních městech, městečkách a vesnicích přepadalo a loupilo. Ano v své zbujnělosti tak velice se provinilo, že takové osoby, jenž jim srdnatě vůlí jejich vyplniti odpírali, nemilosrdně trýznili a mučili, pálic je pod pažďemi se zažitými suchými metlami, kteréhož jejich tyranství dejší (v Hranicích) panský sládek a v Drahotouších Pavel Andrys, měšťan za oných časů velmi bohatý, zakusili. Ale jakož žádná nepravost a bezbožnost, byť by se i tejněji skrývala, dlouho beze zlých následků obstáti nemůže a časem se najevo vychází, tak také nešlechtnost onoho zbujníkův tajitele a přechovatele nenadálou příhodou na jevo vyšla. Příhodilo se totižto, že se tovaryšstvo malých lipenských studentů na onen hrad k popatření jeho starožitností se svými profesory vybralo. Kteříž všechny kouty proleza i do oně zabeďné bašty nakouknouti žádostivi byli a vrátného, by jim takovou otevřel, snažně prosili, k čemuž on ale dokonce povolití nechtěl, vylouvaje se, že by tam svoje holuby choval. Ale všetečná mládež nenechala se tou jeho předstírkou od svého předsevzetí odloučiti, nýbrž příkradši se pokradně k jednomu místu, kdež se do ní zvrchu nahlédati mohlo, spatřili oni sice nemalé hnízdo, ne ale krásných tichých holoubků, nýbrž onich dravých ptáků čili lotrasů, jichž se celá naše končinka, ba celá Morava děsila. Čehož pověst když se ještě toho dne knížecích ouředníků donesla, hned se znamenitý orloj ozbrojených lipenských měšťanů, knížecích drábů a tejnských sedláků k polapání té zlotřilé zběři vypravil, kteráž ale maje již z toho nějaký vítr, z této své peleši prchla. Než dva synové zlopověstného vrátného, Franta a Kristián jménem, do vězení vsazeni a s několika, jenž od nich vyzrazení byli, dle ortelu spravedlnosti potrestáni byli a sice tito dva zlotřilí bratři na jednom, Valaši pak protiva nim na druhém dubu na jezerských loukách podle silnice oběšeni byli.

Jakžkoli nynější náramná zpusťlost toho prastarého hradu k smutnému rozjímání, pomíjejičnosti své navštěvovatele vzbuzuje, že s Mathisonem povzdychnouti musí:

⁸⁾ Srv. Zbojníci na Helštýně. (B. I.) — Z. k. XVII., str. 89.

Trauernd denk ich, was vor grauen Jahren
Diese morschen Ueberreste waren
Ein betürmtes Schloss voll Majestät
Auf des Berges Helfenstirn erhöht.

To jest:

Trouchle rozjímám, co v oných prastarých letech tyto zpukřelý ostatkové býti musely hradu toho na skalnatém hřbetě svými vězmi hrdě se vzdvihajícího plného důstojnosti.

Ale ten přerozkošný výhled, jenž se zde na jeho výsosti přátelům přirozenosti ze všech stran do kraje otvírá, bohatě onen zármutek mysle nahrazuje, že žádnému líto není, kdož se na jeho drsnatý výšplhal vrch.

Antonín Brňák, Spálov:

Staré rodové držby usedlosti ve Spálově po meči.

Věrnost a láska k půdě a domovu a pracovitost na rodné hroudě jsou nezákladnější kladné vlastnosti našeho selského lidu. Tyto vlastnosti jsou podmínkou zdárné existence celého národa, protože zemědělský stav je pro celý národ tím, čím jsou rostlině kořeny. Selský lid nejen svou prací umožňuje národu výživu a růst, ale doplňuje a regeneruje též svým potomstvem obyvatelstvo měst, která by bez přílivu z venkova vymřela. Z chudých venkovských poměrů, často jen z doškových chalup, vyšli největší velikáni našeho národa. Venkovský lid udržel na živu mateřský jazyk i v dobách nejtěžších, kdy se již mnohá města národu odcizovala. Proto je v zájmu celého národa a našeho samostatného státu, aby nadále bylo u selského lidu prohlubováno a upevňováno rodové sebevědomí poukazem na stáletou příslušnost a věrnost k rodné půdě.

Starousedlým venkovským rodům bývaly udělovány i oficiální pocty a uznání v mnoha zemích Evropy, zvláště v zemích severských. První větší akce toho druhu u nás byla uspořádána v Čechách v letech 1937—1941, kdy byly uděleny pocty 128 rodům, jejichž příslušníci dokázali nepřetržitě držení usedlosti v jednom rodě po meči nebo po přeslici nejméně po dobu 100 let. Rody přes 250 let byly odměněny pamětními listy, kamennými deskami a štíty,

rody přes 150 let pamětními listy a bronzovými plaketami, rody přes 100 let pamětními listy.¹⁾

Na Spálovsku máme značný počet starých usedlých rodů. Spálovsko se však k žádné takové akci nemohlo připojit, protože v době skončení akce bylo zabráno Němckem. Jen ve Spálově samém (mimo Luboměř a Heltinov) je těchto starých usedlých rodů, které drží usedlost nejméně 100 let celkem 25. A to jsou počítány jen držby v mužské linii, po meči. Starých usedlých rodů přes 100 let po přeslici je ve Spálově také řádka. Hodlám je po zpracování rovněž otisknouti.

Staré rody spálovské v tomto článku jsou uvedeny v pořadí domovních čísel s udáním nejstaršího roku držby nebo nabytí usedlosti. U každého příslušníka rodu je uvedeno: rok převzetí (nabytí) usedlosti, jeho jméno a příjmení, rok jeho narození a úmrtí, rodné jméno manželky, rok sňatku a případná poznámka. Není-li žádná poznámka uvedena, znamená to, že vždy přejímal usedlost syn od svého otce. Byl-li držitel usedlosti vícekrát ženat, je v posloupnosti uvedeno jen jméno té manželky, jejíž syn stal se dalším dědicem.

Data jsou čerpána z gruntovních Spálova z I., II., III. a V. knihy z let 1646—1884 (zkratka G), z farních matrik Spálova z let 1684—1860, z obecní matriky osedlých od r. 1852 a z nejnovější doby dotazem. Děkuji jménem vlastivědných pracovníků na Spálovsku Zemskému archivu v Opavě za zapůjčení gruntovních panství Spálov, dp. P. Pavlu Smolkovi ve Spálově za ochotu při výpisech z matrik a starým pamětníkům za ústní informace.

Rod Králů na selském gruntě č. 13 od roku 1683:

- 1683 *Martin Král* (1648—1718, Marína Ondřejová ze Sp.), koupil od Pavla Míka,
1715 *Pavel Král* (1677—1745, Rozína Kubicová z Lubom., 1713), vůdce selského povstání na Spálovsku od roku 1726 do své smrti,²⁾
1747 *Antonín Král I* (1714—1774, Alžběta Králová ze Sp., 1750),

¹⁾ Ph Dr Václav Davídek, Staré usedlé rody selské v Čechách. Příloha Časopisu Rodopisné společnosti v Praze, roč. XIII., 1941, č. 4.

²⁾ O tom pojednával podrobněji článek A. Brňák, Z dob selských bouří na Spálovsku, uveřejněný v hranickém Ruchu, roč. II., č. 4 (z 24. I. 1947).

- 1779 *Josef Král* (1752—1824, manž. Anna Marie Kašparová),
1820 *Ondřej Král* (1790—1862, Teresie Ambrožová ze Sp., 1820),
1861 *František Král* (1832—1874, Josefa Peprná ze Sp., 1861),
1887 *Antonín Král II* (1859—1900, Pavlína Králová ze Sp., 1887; 1900—1913 dodržovatelem gruntu Jos. Šustek),
1913 *Rudolf Král* (1887—1939, Františka Šustková ze Sp., 1914),
1940 *Antonín Král III* (17. 5. 1913, Ludmila Gronesová ze Sp., 1945).
G. I/186, G. II/42, 380, G. III/1, 603, 605.

Rod Míků na selském gruntě č. 15 od roku 1695:

- 1695 *Pavel Mík* řečený *Máchala* (1642—1719, Anna Jíliková ze Sp.) od Jury Červka,
1706 *Matěj Mík* (1667—1730, Justína Skřehotová ze Sp., 1705),
1733 *Václav Mík* (1712—1752, Marína Králová ze Spál., 1733, po smrti manžela v r. 1752 se vdova provdala za Josefa Kubicu, který byl do r. 1770 dodržovatelem gruntu),
1770 *Šimon Mík I* (1743—1789, Anna Kubicová z Lubom., 1772),
1789 *Šimon Mík II* (1774—1842, Rosalie Valentová ze Sp., 1794),
1830 *František Mík* (1797—1854, Teresie Lvová z Lub., 1830),
1860 *Josef Mík I* (1833—1899, Františka Jaklová ze Sp., 1866),
1898 *Josef Mík II* (1871—1924, Marta Šustková ze Sp., 1898, dnes drží výměnek vdova po Josefu *Marta Míková*, v »hrubé jizbě« je již nový majitel Al. Demel).
G. I/80, G. II/270, 271, 274, G. III/ 345, 249, 350.

Rod Míků na chalupě č. 19 od roku 1821:

- 1821 *Josef Mík I* (1800—1843, Jana Jaklová ze Sp., 1821), koupil od Martina Klevara,
1853 *Martin Mík* (1825—1894, Teresie Tylová ze Sp., 1853),
1883 *Josef Mík II* (1854—1918, Karolína Maršálková ze Sp., 1883),
1911 *Eduard Mík* (24. 8. 1884, Aloisie Ambrožová z Lub., 1909).

G. III/617, 864, 871.

Rod Šustků na selském gruntě č. 21 od roku 1738:

- 1738 *Tomáš Šustek* (1704—1771, *Marína Kalíková* ze Sp., 1729), koupil od *Jirího Strýka*,
1765 *Jiří Šustek* (1739—1784, *Marie Teresie Veverková* ze Sp., 1764),
1787 *Augustin Šustek* (1767—1836, *Apolonia Jindrušová* z Lub., 1787),
1829 *Matouš Šustek* (1789—1849, *Josefa Kubicová* ze Sp., 1829),³⁾
1850 *František Šustek I* (1847—1912, *Marta Plevanová* ze Sp., 1869),
1911 *František Šustek II* (1873—1945, *Marie Klevarová* ze Sp., 1900),
1947 *František Šustek III* (26. 7. 1914, *Marie Adela Peringerová* z Bystřice n. Pern. 1942).
G. II/115, 265, G. III/ 135, 740, 743.

Rod Tylů na selském gruntě č. 26 od roku 1795:

- 1795 *Michael Tyl*, syn *Josefa Tyla*, mlynáře, na »Lhotě« si vzal dědičku gruntu *Teresii Guznerovou*,
1825 *Antonín Tyl* (1799—1865, *Teresie Šustková* ze Sp., 1825),
1859 *Josef Tyl* (1845—1907, *Jana Šustková* ze Sp., 1867),
1905 *Michael Tyl II* (1879—1945, *Anna Šustková* ze Sp., 1906), dnes na gruntě hospodaří vdova *Anna Tylová* se svým synem *Josefem*.
G. III/381, 382.

Rod Šustků na selském gruntě č. 33 od roku 1807:

- 1807 *Antonín Šustek I* (manž. *Marína Kostková* ze Sp., 1807), od tchána *Martina Kostky*,
1837 *Josef Šustek* (1824—1844, *Marianna provdaná* v druhém manželství za *Matouše Demla*, který na gruntě hospodařil do zletilosti pravého dědice. Odtud přezdívkou u »Demlů«),
1867 *Antonín Šustek II* (1843—1886, *Karolina Tylová* ze Sp., 1867),
1901 *František Šustek I* (1876—1941, *Anna Králová* z Lub., 1901),

³⁾ Po smrti *Matouše Šustka* přiznal se k vdově *Josefě František Valentě*, který byl dočasným držitelem gruntu jemu knihovně nepřipsaném až do sňatku syna a dědice *Matoušova Františka Šustka I*.

1935 *František Šustek II* (21. 9. 1902, *Marie Králová* ze Sp., 1932).

G. III/574; G. V/7.

Rod Miků na selském gruntě č. 34 od roku 1774:

- 1774 *Karel Mik* (1746—1828, *Anna Hajchlová* ze Spálova, 1770), od tchána *Šimona Hajchla*,
1795 *Isidor Mik* (1771—1835, *Jana Lvová* ze Sp., 1809),
1834 *Jakub Mik* (1810—1893, *Klara Valentová* ze Sp., 1837),
1878 *Valentin Mik* (1846—1925, *Karolina Šustková* ze Sp., 1878),
1906 *Petr Mik* (1880—1935, *Marie Králová* ze Sp., 1906),
1935 *Karel Mik II* (7. 10. 1910, *Annastacie Tylová* ze Sp., 1937).
G. II/213; G. III/374, 890.

Rod Klezlů na domku č. 47 od roku 1772:

- 1772 *Tomáš Klezla* (1744—1796, *Marína Hurdusová* ze Sp., 1775), koupil od *Ondřeje Míka*,
1821 *Václav Klezla* (1784—1847, *Jana Poláková* ze Sp., 1821),
1860 *Josef Klezla* (1825—1907, *Teresie Fárdová* z Lub., 1860),
1893 *Antonín Klezla* (1860—1932, *Josefa Kostková* z Klokočova),
1925 *František Klezla* (8. 1. 1892, *Filomena Štěpánova* z Lub., 1919).
G. II/362, G. III/499.

Rod Králů na selském gruntě č. 53 od roku 1759:

Na zdejším gruntě hospodařil rod *Králů* již před tímto datem, a to v době 1654—93 a po druhé 1738—1759, kdy byl zde hospodářem *Vavřín Král* a jeho následník *Jiří Král*, který svůj grunt vyměnil za grunt v *Luboměři* s *Františkem Králem*.

- 1759 *František Král* (1712—1793, *Rozína Šustková* z Lub., 1743), od *Jirího Krále*,
1795 *Jakub Král I* (1754—1831, *Apolonia Čechová* ze Sp., 1778),
1824 *František Král II* (1784—1854, *Teresie Kalíková* ze Sp., 1824),
1855 *Jakub Král II* (1826—1865, *Josefa Hübnerová* z Klokočova),

1887 *Jan Král* (8. 2. 1863, Marie Valentová ze Sp., 1888).
G. I/46; G. II/74, 474, 150; G. III/357, 359-60.

Rod Šustků na selském gruntě č. 56 od roku 1730:

- 1730 *Vavřín Šustek* (1708—1783, Alžběta Knopová z Bar-
nova, 1730), od tchána Jury Juráče,
1765 *Martin Šustek I* (1730—1796, Kateřina Kubicová ze
Sp., 1765),
1786 *Antonín Šustek* (1768—1840, Kateřina Králová, 1787),
1831 *Martin Šustek II* (1801—1870, Tekla Guznerová ze
Sp., 1832),
1857 *Jan Šustek* (1835—1883, Josefa Hurdusová, ze Sp.,
1857),
1895 *Filip Šustek I* (1873—1906, Františka Králová z Lub.,
1932 *Filip Šustek II* (nar. 1902, Marie Tylová ze Sp., 1932).
G. II/79, 157; G. III/176, 177, 901.

Rod Plevanů na chalupě č. 58 od roku 1841:

- 1841 *Augustin Plevan I* (1817—1873, Jana Kubicová ze Sp.,
1841), od tchána Jana Kubice,
1874 *Augustin Plevan II* (1853—1903, Aloisie Šustková ze
Spálova),
1903 *František Plevan I* (1879—1942, Aloisie Fárdová z
Lub., 1904),
1942 *František Plevan II* (8. 1. 1908, Jitka Zelcová ze Sp.,
1942).

Rod Šimů na chalupě č. 69 od roku 1790:

- 1790 *Antonín Šima* (1761—1831, Mariana Strýková ze Sp.,
1787), od tchána Jiřího Strýka,
1831 *Martin Šima* (1805—1876, Mariana Šustková, 1831),
1858 *Jiří Šima* (1832—1885, Teresie Jaklová ze Sp., 1857),
1881 *František Šima* (1862—1937, Anna Šustková ze Sp.,
1890),
1931 *Michal Šima* (12. 9. 1901, Hedvika Baierová z Partut.,
1932).
G. III/195, 692.

Rod Šimů na chalupě č. 75 od roku 1756:

(Po přeslici od roku 1689.)⁴⁾

⁴⁾ Posloupnost rodu Šustků, v němž pokračuje na chalupě č. 75 po
přeslici rod Šimů dodnes:

V roce 1689 koupil Jakub Šustek (1663—1743, manž. Lucie Fran-
ková ze Sp., 1687) třetinu pustého gruntu Rychlovského, na které

1756 *Jakub Šima I* (1731—1792, Anna Šustková ze Sp.,
1755), od tchána Matěje Šustka,

- 1779 *Matouš Šima I* (1756—1817, Veronika Čechová ze Sp.,
1779),
1817 *Matouš Šima II* (1781—1839, Jana Čechová ze Sp.,
1814),
1842 *František Šima* (1819—1888, Kateřina Klevarová ze
Sp., 1841),
1878 *Jakub Šima II* (1843—1920, Josefa Šustková ze Sp.,
1867),
1918 *Jakub Šima III* (20. 7. 1878, Marie Šimová ze Sp.,
1918).
G. II/298, 290; G. III/57, G. V/80.

Rod Skřehotů na chalupě č. 77 od roku 1701:

- 1701 *Martin Skřehot* (1672—1752, manž. Alžběta), koupil
od Ondřeje Langá,
1740 *Josef Skřehot I* (1714—1796, Kateřina Jankotová ze
Sp., 1739),
1776 *Martin Skřehot II* (1742—1788, manž. Veronika),
1794 *Josef Skřehot II* (1770—1812, Anna Míková ze Sp.,
1794),
1849 *Jan Skřehot* (1800—1880, Mariana Šustková, 1824),
1871 *Jiří Skřehot* (1840—1909, Karolína Lvová ze Sp.,
1870),
1906 *František Skřehot* (4. 6. 1872, Aloisie Maršálková
z Heltin., 1906).
G. I/171; G. II/179, 319; G. III/257, 259.

Rod Hajchlů na selském gruntě č. 86 od roku 1749:

(po přeslici od roku 1686.)⁵⁾

- 1749 *Ondřej Hajchel* (1711—1772) sňatkem s Alžbětou
Kramnou, dědičkou gruntu,
1774 *Jan Hajchel* (1751—1810, Marie Valentová ze Sp.,
1808),
1816 *František Hajchel I* (1785—1837, Katřina Kubicová
ze Sp., 1812),

postavil chalupu, v roce 1737 přejal usedlost od otce Matěj Šustek
(1704—1777, Zuzana Lichtblauová, 1734) a jeho dcera Anna Šustková
(nar. 1734) co dědička chalupy byla manželkou Jakuba Šimy I, jehož
rod sídlí na usedlosti podnes. G-I/172, G-II/279.

⁵⁾ Po přeslici je rod na gruntě usazen od roku 1686, kdy usedlost
koupil Pavel Kramný, jehož vnučka Alžběta Kramná byla manželkou
Ondřeje Hajchla. G-I/134, G-II/93, 96.

- 1848 *František Hajchel II* (1815—1894, Josefa Kubicová, 1848),
 1881 *Josef Hajchel* (1851—1926, Aloisie Kubicová ze Sp., 1876),
 1921 *Alois Hajchel* (12. 9. 1889, Marie Šustková ze Sp., 1921). G-II/96, 417; G-III/44; G-V/103.

Rod Kostků na chalupě č. 93 od roku 1785:

- 1785 *Vavřín Kostka* (1759—1798, Kateřina Králová ze Sp., 1784) od tchána Karla Krále,
 1838 *Kašpar Kostka* (1787—1845, Anna Kubicová, 1812),
 1860 *Jan Kostka I* (1819—1874, Josefa Ondřejová, 1850),
 1878 *Jan Kostka II* (1857—1936, Karolína Lvová ze Sp., 1880),
 1932 *Jan Kostka III* (4. 5. 1882, Jana Hajchlová ze Sp., 1926).
 G. III/125; G. V/71.

Rod Feglerů na chalupě č. 102 od roku 1842:

- 1842 *Josef Fegler I* (1818—1882, manž. Apoleona) od Jana Guznera,
 1872 *František Fegler* (nar. 1846, 1889, manž. Anna),
 1908 *Josef Fegler II* (1880—1937, Marie Hajchlová ze Sp., 1910),
 1937 *Stanislav Fegler* (3. 5. 1911, Aloisie Šimová ze Sp., 1938).
 G. V/110.

Rod Klevarů na selském gruntě č. 105 od roku 1760:

(po přeslici od roku 1726.)⁶⁾

- 1760 *Jakub Klevar I* (1731—1781) sňatkem s Veronikou Šustkovou v r. 1759,
 1794 *František Klevar I* (1762—1833, Kateřina Králová ze Sp., 1791),
 1820 *Matěj Klevar* (1794—1856, Marína Ambrožová ze Sp., 1812),
 1847 *Jakub Klevar II* (1815—1894, Teresie Gablerová ze Sp., 1844),
 1872 *František Klevar II* (1849—1932, Aloisie Králová ze Sp., 1872),

⁶⁾ V roku 1726 zde hospodařil Adam Šustek, jehož dcera Veronika byla manželkou Jakuba Klevara I. a jejich potomci v přímé linii drží grunt podnes. G-II/26, 133.

- 1920 *Alois Klevar* (23. 8. 1872, Anna Valentová ze Sp., 1920),
 1940 *Klement Klevar* (17. 1. 1909, Milada Kubicová ze Sp., 1940), synovec předešlého majitele.
 G. II/133; G. III/24, 668; G. V/142.

Rod Šustků na selském gruntě č. 107 od roku 1789:

(po přeslici před rokem 1659.)⁷⁾

- 1789 *Ignác Šustek I* (1763—1848) získal grunt sňatkem s dcerou Karla Krále Teresii Královou, sňatek uzavřen r. 1785,
 1829 *Matěj Šustek* 1799—1855, Teresie Valentová ze Sp., 1829),
 1857 *František Šustek* (1831—1857) hospodařil na gruntě pouze rok a zemřel, tu se pozůstalého hospodářství ujímá jeho mladší bratr,
 1858 *Ignác Šustek II* (1837—1899, Marie Šustková ze Sp., 1860),
 1895 *Ignác Šustek III* (28. 12. 1861, Aloisie Hajchlová ze Sp., 1895),
 1935 *Josef Šustek* (9. 3. 1900, Anna Šustková z Lub., 1937).
 G. III/167, 748, 750.
- Rod Ambrožů na chalupě č. 108 od roku 1759:*
 1759 *Ondřej Ambrož* (1734—1799, Kateřina Krnovská ze Sp., 1757) koupil od Josefa Ondřeje,
 1790 *Josef Ambrož* (1759—1810, Jana Havranová ze Sp., 1790),
 1856 *František Ambrož I* (1805—1886, Jana Procházková ze Sp., 1830),
 1903 *František Ambrož II* (1879—1915, Marie Fischerová z Tošovic),

⁷⁾ Posloupnost rodu Králů, v němž pokračuje na gruntě č. 107 po přeslici rod Šustků podnes:

Do roku 1659 zde hospodařil Toman (Tomáš) Král I., po zmíněném roce jeho syn Toman Král II. (odtud přezdítko gruntu »u Tomanů«). Od roku 1672 hospodařil na usedlosti Tomanův bratr Jan Král (1640—1692, manž. Kateřina), v roku 1693 ujímá se gruntu Vavřín Král I. (1675—1730, Marína Šperátová ze Sp., 1692) od otce Jana, od r. 1729 syn předešlého Vavřína Král II (1702—1769, Anna Kalíková ze Sp., 1725). Od r. 1755 hospodaři na gruntě Karel Král, pokrevný příbuzný Vavřína Krále (II) předešlého majetníka, jehož dceru Marínu měl za manželku. V r. 1789 ujímá se gruntu sňatkem s Teresii, dcerou Karla Krále Ignác Šustek (I), jehož rod pak drží grunt podnes. G-I/58, 59; G-II/216, 484; G-III/167.

1935 *Adolf Ambrož* (25. 7. 1911, Pavlína Klevarová ze Sp., 1935). G-II/455; G-III/200, 201.

Rod Kubiců na selském gruntě č. 118 od roku 1747:

- 1747 *Vavřín Kubica I* (1714—1758, Marie Králová ze Sp., 1747) koupil po Kašparu Královi, který byl pro účast na selské vzpouře vyhnán z gruntu. Po smrti Vavřína Kubici (1758) se vdova Marie provdala za Jakuba Šustka (z č. 56), který zde byl držitelem gruntu do roku 1782, do zletilosti pravého dědice. (Památkou po tomto udržovateli zůstalo přezdítko »u Šustečků«.)
- 1782 *Vavřín Kubica II* (1753—1827, Zuzana Šustková ze Sp., 1804),
- 1804 *Vavřín Kubica III* (1782—1842, Kateřina Králová ze Sp., 104),
- 1841 *Matěj Kubica* (1814—1886, Teresie Králová z Sp., 1841),
- 1876 *František Kubica I* (1849—1897, Marie Sommerová z Lindavy),
- 1898 *František Kubica II* (1880—1938, Anežka Velentová ze Sp., 1907),
- 1940 *Stanislav Kubica* (7. 6. 1911, Valerie Brücknerová ze Sp., 1939).
G. II/243, 246; G. III/38, 41; G. V/85.

Rod Králů na chalupě č. 119 od roku 1706:

- 1706 *Jakub Král* (1659—1748, Marina Králová ze Sp., 1693) koupil od vdovy Gablerové,
- 1734 *Jan Král* (1700—1773, Kateřina Králová ze Sp., 1725),
- 1762 *Vavřín Král* (1736—1802, Alžběta Šustková ze Sp., 1763),
- 1804 *Ondřej Král* (1764—1825, Jana Čechová ze Sp., 1793),
- 1827 *František Král I* (1803—1882, Teresie Šimová, 1827),
- 1859 *Josef Král I* (1828—1897, Jana Ondřejová, 1859),
- 1889 *František Král II* (1867—1917, Anna Králová z Lub.),
Josef Král II (27. 2. 1898, Štěpánka Drexlerová z Padesátlánů, 1924) hospodaří na chalupě jemu dosud nepřipsané. (Majitelka je jeho matka *Anna Králová*).
G-II/31, 32, 279; G-III/541, 685, 686.

Rod Poslušných na chalupě č. 128 od roku 1778:

- 1778 *Bartoloměj Poslušný I* (1745—1806, manž. Barbora Gebauerová ze Sp., 1777) postavil domek na domíně kál. půdě,

1822 *Bartoloměj Poslušný II* (1781—1845, Josefa Havranová ze Sp., 1817),

1857 *František Poslušný* (1831—1903, Teresie Juráčová ze Sp., 1857),

1903 *Josef Poslušný* (13. 3. 1876, Pavlína Kubicová ze Sp., 1908),

1946 *Klement Poslušný* (21. 11. 1909, Marie Sustková ze Sp., 1946).
G. III/632.

Rod Klezlů na chalupě č. 140 od roku 1830:

- 1830 *Ondřej Klezla* (1784—1834, Teresie Brňáková ze Sp., 1813), od Sebestiana Kašpara,
- 1843 *Josef Klezla I* (1817—1876, Teresie Kubicová, 1844),
- 1882 *Josef Klezla II* (1857—1911, Františka Šustková ze Sp., 1882) a od roku 1911 vdova po Josefu Františka Klezlová.
G-III/509; G-V/128.

Rod Hilšerů na chalupě č. 183 od roku 1832:

- 1832 *Matěj Hilšer I* (1803—1885, Josefa Šrobánková ze Sp., 1830), postavil,
- 1883 *Matěj Hilšer II* (1857—1917, Teresie Ambrožová ze Sp., 1884),
- 1923 *Josef Hilšer* (9. 12. 1885, Marie Foltýnová ze Sp., 1919).
G-III/851.

Bohumír Indra:

Obyvatelé Hranicka v 16. a 17. století.

(Příspěvek k vývoji národnostních poměrů.)

(Dokončení.)

Drahotuše.

Kol-r. 1530 (městečko Drahotuš):

Ondra Kudlíkuo, Vašek Tomanuo, Matěj Kostruh, Kašna, Jíra Jahnych, Jíra Kytka, Jířík starý Kostruh, Petr Kraysa, Hemerková, Havel Vrabcuo, Martin Kudlík, Jan Hromada, Martin Václavkuo, Albrechta vdova, Matěj Lomský, Matěj Smíšený, Pavel Mikšuo zeť, Jan Kudlík, Matuš Kudlík, Martin Trbka, Vašek, Dobek fojt, Václav Klobučníkuov, Viktorin, Jakubek Janičkuo, Vaněk Dovalík, Jan Fráník, Vítek, Vaněk Ondrášků, Jan Jácha, Ondra tkadlec, Matěj Dýmal, Jan Súkeník, Adam Fojtuo, Vaněk Koutník, Jakeš Oldřichuo, Václav Polák, Martinek od potoka, Vávra

Poláček, Ondra Fikich, Filip Susuo, Pavel Koblih, Valenta, Svržena, Janek Patkuo, Mach Jiránuo, Jakub Vyskočil, Jindřich Zedník, Janek Poláček, Vašek Bawl, Jíra Kréma, Pavel Frč, Hlavenkova vdova, Martin Susuo, Jiřík Suptil, Martin Šilhan, Tomáš Jankuo, Kuba Kožišničků, Pavel Skuta, Vávra Michalů, Jan Franta, Mikeš Okropiluo, Vaněk Kušuo, Vašek Vašátko, Vašek Vrabcuo, Jan Plachého, Jíra Mikšuo, Jiřík Jedlička, Michálek Pastýř, Mikuláš Kožišniček, Jan Mlynářuo, Vašek Osecký, Martin Husínek, Petr Šiška, Jan Karásek, Martin Valdenský, Tomek Krajčí, Ondra starého fojta, Petříkova, Hubian, Matěj Tomanuo, Mach Koblih, Blažek Odchrtá, Jiřík Slavický, Matěj Tkadlec, Jiřík Okropil, Jan Rybář. (Reg. loučná f. 110—112.)

R. 1569 (osedlých i s mlynářem na Koutích a dvěma rybáři, slove na Rybářích, 91):

Pavel Kudlíkú, Vaněk Hup Janů (později Vaněk Písařů), Bartoš Štiaur (p. Daniel Otepka), Václav Ochtáb (p. Jan Ochtáb), Hoškova vdova (po ní Tomáš Pospěch), Pavel Koutných (p. Václav Turnovský), Jan Kréma (p. Bartoš Němec), Martin Rybář (p. Pavel Sukdolský), Jan Sovka (p. Jan Nehyba), Jan Lonských (p. Matěj Tomášů), Václav Grimů, Bartoš Rybář (p. Jan Kučera), Martin Hřiva (p. Jan Hřiva), Matouš Chroustků, Jiřík Lanský, Martin Pecha, Matěj Plkáč (p. Jakub Bednář), Havel Kotlár, Mikuláš Mikšík, Mikuláš Rybář (p. Jan Sedého), Tomáš Krejčí (p. Šimek Tomášů), Jan Vrána (p. Kašpar Bohatý), Štiastný (p. Eliáš Kytků), Jan Viktorinů (p. Netopil), rathouz, Martin Hermanů, Staněk Valený (p. Vaněk Kuchynka), Jakub Raczek (p. Martin Zemánek), Jan Krejčí, Michal Kovář (p. Pavel Ohnut), Jura Kotlár (Tomáš Měšťánek), Matěj Batěk (p. Kašpar Bernartský), Mikuláš Mlhoň (p. Jan Bednářů), Matys Pekař (p. Dorna Matyska, pekařka), Matěj Ryša, Matěj Miků, Martin Munka (p. Mikuláš M.), Pavel Stojaspal (p. Adam Kašný), Jan Zacha (p. Jan Trčka), Dorota ševcova vdova (p. Pavel Písařů), Pavel Bataney (p. Jan Zima), Jan Dupák, Kašpar (p. Jan Keřmánek), Matouš Paříkože, Jakub Jamba (p. Vaněk Ryšků), Jan Zabiják (Matěj Smeykal), Jakub Czunků, Jan Kocián (p. Jakeš Strnadle), Matěj Rzytný (p. Jan Vala), Jan Plaček (později Ondra Felpa), Rehoř Kovář (p. Matěj Nedošlý), Jan Hruška (p. Adam Chromčík), Jan Krajan, Vaněk Kopet (p. Jan Košík), Vašek Horák (p. Martin Řitný), Jan Lazebník, Jan Horza (p. Matouš Buzinět, špitál, Tomáš Bataney,

Jan Luboňovský (p. Pavel Šedý), Staněk Stuchlý, Jan Janotka (p. Jiřík Caparka), Adam Bednář (Václav Červ), Jan Martinků (Jan Izák), Mikuláš Škliba (p. Jan Rendlíčků), Jan Strnadl (p. kněz Viktorin), Jan Rendlíček (Bartoš Zimovey), Mach Ondrů (p. Václav Kuchar), Jan Izák (později Mikuláš Mikula), Martin Otepek (p. Jan Rendlíček), Jan Písař (p. Jan Sovka), Pavel Sedey (p. Matěj Písař), Vaněk Písařů, Ondra Kytka (p. Bartoš Kytka), Petr Voštiak (p. Bartoš Krčmů), Jíra Miků (p. Jan Kréma), Martin Koutník, Vítek Heřmanů (p. Bartoš Marha), Adam Kašný (p. Martin Tomášů), Jan Slováků, Jan Češvoda (p. Jíra Č.), Jan Plch (p. Matouš Otepků), Jakub Maley, Vaněk Chromý (p. Matěj Bouda), Daniel Otepka (p. Matěj Vodička), Pavel Vodička (p. Anna Holička). Na Rybářích: Jan Bartků, Pavel Čaník. Mlýn na Koutích drží Pavel mlynář. (Urbář 1569, f. 227—246.)^{*)}

Slavič.

Kol r. 1530:

Jan Horák, Martin Král, Jan Mikšuo, Matěj Skalička, Markalus, Vepřkova, Petr Tuhy, Štěpán Janečků, Martin Holý, Jurek, Jan Fojtuo, Matějek Vepřkuo, Mikuláš Škrídla, Vávra Jakubův, Pavel Přtel, Maťuš Patkuo, Jan Král, Mach Januškuo, Jan Racek, Duchoň Mouka, Valenta mlynář z mlýnu. (Reg. loučná, f. 113.)

R. 1569 (osedlých i s fojtem zákupním 22):

Matěj Chroustek, Bartoš Bandenský, Martin Škřička, Jan Masař, Jura Čanů, Matěj Konorzů, Bartoš Barský, Mach Netopil, Vítek Rosný, Pavel Vejtisk, Jan Sporejš, Jura Vyhasl, Mikuláš Čan, Vašek Lehkých, Jan Janda, Zych Famfula, Jan Matějčků, Jura Zaoral, Matěj Kalifa, Vavřinec, Pav. Varvas, Václav fojt. (Urbář 1569, f. 247—249.)

R. 1663 (1 fojt zákupní, sedláků s potahy 20, zahrádník 1, chalupník 1):

Jiří Bohatey, Jakub Šindlar, Daniel Kuczek, Martin Nyczman, Matěj Streyček, Jíra Blažek, Jakub Macháč (p. Stanislav Hauser), Václav Rosney (p. Pavel R.), Jiřík Khey nar, Jíra Špíra, Václav Kobza, Jan Čihal, Martin Jurík, Martin Vrána, Pavel Matějček, Jíra Formánek (p. Jakob Tomášek), Jan Onderka, Jan Rumpl, Jan Masař, Mar-

^{*)} Jména osedlíků v Drahotuších k r. 1663 nejsou zapsána. Otisk jsem je však z pamětní knihy Konorzovy z r. 1687 podle stavu z let osmdesátých v čl. Jména drahotušských měšťanů před 250 lety (Záhorská kronika XXI., str. 25 a n.), na který odkazuji.

tin Brož (Ventzl Šabík), Jan Kutzek fojt, Jíra Hrouzek (p. Martin Štěpánek). (Urbář 1663, f. 247—249.)

Jezernice.

Kol r. 1530:

Jan Turek, Jakub Zezhulíkuo, Mach Zezhulíkuo, Pavel Dupák, Jakub Kobliň, Jan Pospěch, Jurka, Černý Kobliň, Mach Kobliň, Pavel Stoklasa, Jiřík Turek, Kříž Novákův, Jakub Ryška, Mikuláš Hanus, Jan Pijánek, Mikeš Kozínek, Jan Mazáč, Mach Vyskočil, Duchek Hansů, Vítek Nováků, Klímek Hambálek, Jura Tkadlec, Vašek Hambálek, Jakub Svižený, Mikeš Lazebník, Mach Bubla, Štěpán Hyna, Jan Mikoška, Jan Skrobanina, Prokop Knytluo, Mach Stoklasuo, Jan Vrzamuo, Jura Soběchlebský, Jakubec, Matěj Chudý, Vaněk Zezhulíkuo, Mikuláš Fougá, Jan Polák, Jan Bahno, Martin Labaj, Vávra Zezhulíkuo, Matěj Turek, Jan Skládáný, Jan Jecmecín, Šimek Řepa, Mašek Kučercín, Jonáš Dvorský ze dvora, Vítek mlynář na horním mlýně, Beneš mlynář na dolním mlýně, později též Janda na novém mlýně. (Reg. loučná, f. 114—116.)

R. 1569 (osedlých i s fojtem a dvořáky zákupními 56):

Václav Jakoubka, Martin Holey, Blaha Fougá, Mikuláš Zvedínos, Jan Varmuška, Jan Zltochů, Macek Ondrlička, Tomáš Moučka, Vaněk Matějíčků, Duchoň Mravný, Jan Jelito, Bartoš Nebozízek, Jan Mertasů, Pavel Netopil, Martin Suda, Jan Vrba, Jíra Nosál, Mach Obratků, Jíra Chromého, Jan Šunků, Mach Hlaváč, Písař, Tomek Kopřiva, Petr Turků, Jan Židků, Václav Lyczko, Adam Adamec, Jíra Jirák, Jan Luža, Tomáš Moudrý mlynář, Jíra Zběhlý, Jan Hambálek, Matuš Janoš, Jan Mechana, Vaněk Ječmenků, Martin Polach, Beneška vdova, Mach Joštů, Vávra Jastrábický, Tomek Beneš, Mach Hanák, Tomek Soběchlebský, Zych Jaruška, Staněk Bednář, Jan Olšovský, Tomek Dvorský na půl dvorství, Bartoš Nebozízek drží druhou polovici dvorství, Jan Šeyda, Martin Hlava, Pavel Pala, Jan Skřivánek, Tomáš Chudeych, Jíra Bednář, Jakub Navrátil, Ondra Bednář, Jíra mlynář, Václav Braunarů. (Urbář 1569, f. 259—276.)

R. 1663 (poloudvořáci 2, sedláků 41, lhotníků 4, zahradník 1, chalupníků 8, lhotník 1, mlýny 3):

Kašpar Tepley, Ondřej Kořísko (p. Martin Zdražil), Jan Chytil, Jan Mechaňa, Jan Kvapil (p. Jan Hudec), Martin Vláčil, Pavel Karlík, Tomáš Garlyk (!), Martin Váně, Jíra

Kratina (p. Jan K.), Valenta Holey, Jan Student poloudvořák, Tomáš Hanák (p. Pavel Bořil), Jakub Zavadil, Václav Tkadlec, Jan Janota, Matěj Sedlák, Jakub Kubych, Ondra Ondrouš, Daniel Řiha, Martin Šija, škola, Jíra Herman, Pavel Kuczek, Tomáš Jamba (p. Matěj Křížek), Adam Nohál (p. Jan Židek), Jan Zdráhal, Jakub Klevar (p. Petr Olman), Jura Beránek, Jíra Poledník mlynář, Mikuláš Drbal, Jan Hambálek, Matouš Sedlák, Matěj Zdražil, Mikuláš Maley, Pavel Hamba, Pavel Vala, Pavel Drbal, Václav Kotis (p. Staněk K.), Jíra Kubičků mlynář, Jan Hanák, Václav Roháček, Matouš Maloch, Vojtěch Chmelař, Stanislav Hrabovský (p. Tomáš H.), Martin Kořístka poloudvořák, Matěj Mikšův, Jíra Roháč (p. Adam Slezák), Jíra Miků, Martin Hambálek, Václav Kostka, Matěj Cziandrzik, Jakub Brázda, Matěj Švec, Lorenc Veysler mlynář, Václav Jamba z lázně obecní, Jakub Vrána, Tomáš Jahoda, Jan Valenta (p. Krystyan Valenta), Havel Plaček (p. Jíra Sytko). (Urbář 1663, f. 259—276.)

Podhoří.

Kol r. 1530:

Petrova Tichá, Jan Mička na krčmě, Jakub Halman, Jan Tumihraj na krčmě, Vávra Haluš, Staněk, Bartoš Run, Kača Šprnka, Pavel Mouka, Marton Němec, Jura Peš, Bernard Pop, Petro a Pitor, Mikuláš Pelka, fojt, Pavel Dvorský ze dvora, Jiřík mlynář z mlýnu a mlýnu pilného (pily), druhý pilný mlýn drží Bernad Pop, Jan Polák z mlýnu a pily pod rybníčkem podhorským, Pavel Vaňků, Vaněk Drabantuo. (Reg. loučná, f. 116.)

R. 1569 (osedlých i s fojtem a dvořákem zákupním 21):

Jan Začek, Kateřina vdova po Jírovi mlynáři, Jíra Kouřava, Pavel Němců, Martin Okřesek, Jíra Ondrů, Pavel Vítků, Jakub Vítků, Vaněk, Ambrož Krčmář, Martin Dvorských, Jan fojt zákupní, Pavel Soya, Jakub Krčmář, Jakub Dvorský, Pavel Hejný, Martin Zydek, Martin mlynář Lavecký, Dobeš Rynda na pile, Jan Mlynář na pile, Václav mlynář. (Urbář 1569, f. 277—284.)

R. 1663 (fojt zákupní 1, dvořák 1, sedláků 6, zahradníků 8, chalupníků 2, mlýny 4):

Martin Kosney, Jíra Melicharů, Matěj Bočian, Matěj Bezděk, Pavel Stolař, Matěj Suda, Jiřík Heychl, Jan Hnílice, Pavel Otruba z mlýnu, Daněk Okřesek, Ondřej Onderků, Matuš Hynčík, Jan Zygl fojt zákupní, Martin Rochla,

Václav Švehla, Martin Frydrych dvořák, Matěj Hynčik, Tomáš Magrla, Pavel Dostál, Jakub Pekelney mlynář, Václav Smeýkal mlynář, Jakub Kubíček mlynář. (Urbář 1663, f. 277—284.)

Uhřinov.

Kol r. 1530:

Matěj Kostrubaty, Bartoš Zeman, Oudra Hrdina, Matěj Kučera, Michal Chromý, Jan Dyr, Tomek Vyhraj, Vašek Jankuo, Jan Bahno, Matěj Dydruo, Martin Vojtkuo, fojt. (Reg. loučná, f. 117.)

R. 1569 (osedlých i s fojtem zákupním 13):

Vítek Trchalů, Jakub Polesný, Pavel Kunath, Jura Hejný, Jura Novák, Adam, Vašek Zahradník, Martin Janků, Pavel Maluchů, Matěj Kragar, Jan Malucha, Valenta Krokár fojt zákupní. (po něm Štefan Weyczel fojt zákupní). (Urbář 1569, f. 285.)

R. 1663 (fojt 1, usedlých 11, lhotníci 2, chalupníci 4):

Jakub Hudec, Václav Kořistko, Pavel Syslyk, Pavel Kocziainer, Jura Kuba, Matouš Kubáč, Matěj Zahradník, Jakub Hanzl, Jíra Pelka (p. Václav Soja), Pavel Stenczl, Martin Vrba, Martin Štastný, Pavel Jemelka, Václav Dolák, Martin Mik, Jíra Malý. (Urbář 1663, f. 285.)

Středolesí.

Kol r. 1530 (ves Středulesí):

Martin Loucký, Jan Motyka, Valenta, Bernard Zychů, Vítek Janečků, Vaněk Prokopů, Vojtkova, Matěj Pivný, Jurka, Toman Zychuo, Petr Michálkuo, Vítek Velický, Jurek Šmirac, Michal, Matěj Janečků. (Reg. loučná, f. 119.)

R. 1569 (ves Středulesí - osedlých i s fojtem zakup. 18):

Jan Janicz, Štefan Pok, Pavel Tomanů, Ondra Jakubů, Jura Macíků, Foltyn Reis, Filtyn Linhart, Vašek Trchalů, Kašpar Štefků, Hanzl Šindlar, Hanzl Šalnar, Jan Maczyků, Hanzl Rychter, Jan Kotišů, Tomek Machalů, Bortl Rutnar, Matěj Ryplů fojt zákupní, Pavel Šnorar, Jíra Mikysků na Radikova na gruntu nově postaveném. (Urb. 1569, f. 293.)

R. 1663 (fojt 1, sedláků 15, pustý 1, chalupníků 5):

Tomáš Klevár, Martin Jan, Bartoš Gebauer, Matouš Bartoš, Lorenc Menšík, Matěj Hrubý, Andrys Kleczl, Martin Hanzl, Andrys Glatzl, Michal Hrubý, Hanzl Jan, Voltin Kunat, Jíra Keđer, Matěj Kubáč, Georg Knop, Elias Knop, Georg Tandler fojt zákupní, Mates Koczainer, Martin Hai-

kus, nově osedlí: Václav Hovůrka, Jakub Orlik, Georg Kocziainer. (Urbář 1663, f. 293.)

Radikov.

Kol r. 1530:

Jakeš, Martin Kotrše, Vašek Matějuo, Jan Suos, Janek Jakubcuo, Martin Trhala, Mikuláš Trhaluo, Jura Malucha, Pavelka, Mikesková, Jurek Vavrého, Matúš fojtuo, Pavelka Vávry, Mikyláš fojtuo, Matěj Trchaluo, Petr Kilich, Mikuláš Kubec, Jakub Blažkuo. (Reg. loučná, f. 121.)

R. 1569 (osedlých s fojtem zákupním 21):

Jura Bumbal, Jakub Doležal, Albrecht, Jan Kořistka, Mikuláš Klapavice, Jakub starý fojt, Bartoš Vašků, Martin Trávnícký, Jan Klapaviců, Tomek Potočník, Vašek Mikeska, Jan Potočník, Jíra Krokár, Michal fojt zákupní, Toman Horník, Vaněk fojtů, Prokop Macznar, Pavel Kunat, Matěj Urbanů, Petr Kolouch, Jan Bašík, Valenta Jakubů. (Urbář 1569, f. 303.)

R. 1663 (osedlých 19, fojtství zákupní 1, zahradníci 2, chalupníci 4):

Jura Martinec, Jan Dolák, Martin Mik, Jakub Klezl, Bartoš Hynčica, Václav Kuchař, Adam Mik (dř. Jan Groman), Tomáš Czedlmon, Václav Šeyda, Michal Mik, Jakub Andryšek, Wentzl Böm, Jíra Winkler, Jíra Hovůrka fojt zákupní, Matěj Kliment, Matěj Kunát, Václav Kunát, Jan Mansbart, Václav Keclík, Matěj Fischar, Matouš Proczkar, Pavel Bořil, nově osedlí: Tomáš Lev, Šimon Šalnar, Jan Groman, Jan Tygl. (Urbář 1663, f. 303.)

Milenov.

Kol r. 1530:

Jura Crný, Štěpán Matějuo, Juřata, Mach Matuškuo, Pavel Krčma, Pavel Trupala, Jiřík Vlk, Jan Matušků, Tomek Skaličků, Petr Paukuo, Jan Olšovský, Petr Matějků, Martin Blah, Jura Matějkuo, Mach Mikšuo, Pavel Bartončín, Jan Matějkuo, Jan Susuo, Jan Vlkuo, Jan Pecháčkuo, Jan Skaličkuo, Pavel Sedláček, Jiřík Štáva, Vaněk Drabant, Bartoš Tkadlec, Jan Hltajš, Jiřík Filipický, Matěj Jiříkuo, Mikuláš Hnát, Jan Kopečný, Štěpán Matějuo, Bernard ze dvora. (Reg. loučná, f. 122.)

R. 1569 (osedlých i s fojtem 33):

Jan Netesaný, Štěpán Pandrabků, Jura Jakubů, Jan Holý, Čanů fojt, Jan Rychta, Jan Dvorský na dvoře, Roleš,

Matouš Spiruta, Václav Blažek, Valenta Králík, Matěj Petrušek, Jan Stětina, Jan Jiřík, Matěj Příbyl, Prokeš Konečný, Jura Oklepynů, Jan Kunczů, Jan Rýška, Jíra Janičků, Jura Štefel, Vašek Krčmů, Štěpán Drabantů, Valenta, Václav Valentů, Jura Blachů, Havel Pondravků, Mikuláš Maluchů, Martin Štěpánů, Matouš Stýskalů, Jan Steyskalů, Vašek Pěkney, Matěj Vystrčil, Jíra Koutník, Vít Štěpánů, Vašek Pulec hofer, Martin Matějů hofer, Martin Blach hofer. (Urbář 1569, f. 311.)

R. 1663 (dvořák celý 1, sedláků 30, zahradník 1, chalupníci 2):

Štěpán Cahel, Daniel Berger, Jíra Škrobal, Mikuláš Šalaš, Václav Šubík, Daniel Neczula dvořák celey, Matouš Štukr, Václav Šatánek, Martin Smolka, Matěj Macháček, Pavel Otava (dř. Pavel Petříška), Jan Suda, Mikuláš Stržinek, Martin Sedlák, Matěj Kobza, Pavel Sekyrů (dříve Adam Dohnal), Jan Vaněk, Tomáš Staša, Jan Pěnice (dříve Matouš P.), Jura Šalašík (dř. Martin Krátkey), Jiřík Kuba, Matěj Kuba, Martin Krátkey (dř. Jiřík Šalašík), Urban Houšal, Václav Tkadlec, Matěj Starýho, Tomáš Martínek (dř. Tomáš Neczula), Jan Maley, Jíra Michálek, Jakub Magala, Jíra Hlavinka, Matěj Částka, Tomáš Andres, Jan Starey. (Urbář 1663, f. 311—329.)

Klokočí.

Kol r. 1530:

Mikeš Šprňa, Matúš Nohavka, Martin Polák, Martin Korcula, Jura Horáček, Matúš Chorý, Martin Poláček, Staněk, Jíra Těhyl, Jakub Hromádkuo, Pavel Pilný, Jan Bílek, Mach Matusuo, Matěj Jankuo, Anka Budkova, Jakub Holasa, Mikulaj Polák, Jan Luže, Bartoš Jakubkuo, Jiřík Juraň, Martin Polák, Vašek Poláčkuo, Hromádka dvořák. (Reg. loučná, f. 124.)

R. 1569 (osedlých s fojtem a dvořákem zákupním 24):

Jan Vala, Jan Radlica, Jan Skalička, Šimek Klevar, Vašek Sporejš, Víek Housenka, Jan Janecký, Melichar Janda, Jan Španělek, Jíra Hlavenka, Jíra Bíley, Řehoř Mikulejků, Matěj Holásek, Jan Janecz, Šimek Bartoňů, Jíra starýho fojta, Matěj Mikulejků, Matouš starého fojta, Šimek Kunatů, fojt zákupný, Matus Bartoňů, Šimek Sovacký, Štěpán Hromádků Dvorský, Jan Vašků, Vašek Polášku. (Urbář 1569, f. 330.)

R. 1663 (fojt zákupní 1, sedláků 14, chalupníků 7):

Jakub Jacha, Jan Novák, Václav Hradil, Dobiáš Czeditel

mon, Matus Vinczek, Jíra Vylyš, Pavel Knop, Jakub Hejger, Jíra Vašinka, Michal Dluhej, Pavel Král, Michal Šrom, Jan Fijala, Ondra Sedlák, Václav Krejčí (dř. Pavel Staněk), Ondra Strítezský, Jakub Stržinek, Grigar Dreslar, Jakub Novák fojt zákupní, Jíra Špira, Jíra Snejdl, nově osedlý: Pavel Černotský. (Urbář 1663, f. 330.)

Hrabůvka.

Kol r. 1530 (ves Hrabuovka - osedlých 12):

Jan Jemelo, Jura Hron, Matúš Husákuo, Štefek, Štěpán Vavrušuo, Pavel Husák, Vašek Palcuo, Martin Pečenka, Jan Polák, Vozkova, Mach Jurečků, Petr Crhů, Jurečkova, fojt.

R. 1569 (osedlých 14):

Matěj Jemelko, Vítek Jyglo, Matěj Blaha, Pavel Štefků, Matěj Mechný, Linhart Holan, Martin Oliva, Vašek Šprně, Jíra Zdražil, Jíra Bumbal, Jakub Veheyslý, Tomáš Kršků, Vašek Crhů, Jan Srna, Anna vdova po neb. fojtu hrabovském na fojství. (Urbář 1569, f. 341.)

R. 1663 (fojt zákupní 1, sedláků s potahy 12, zahradníci 2, chalupník 1, pustý 2, mlejn pustý 1):

Jan Jemelko, Tomáš Skřičil, Jan Nehyba fojt zákupní, Václav Mikšík, Martin Pospíšil, Lukáš Seyda (dř. Jíra Příbyl), Jakub Kuchař, Pavel Drobney, Jíra Příbyl (dř. Pavel Kholklas), Jíra Bořil, Petr Jemelka, Pavel Nehyba, Jura Peterka (dř. Václav Brázda), Matěj Oliva, Řehoř Chromečka, pusté chalupy po Jirovi Dostálovi a Blahovi Kopcovi, Václav Hošťálek, pustjn mlejn na Lukavci. (Urbář 1663, folio 341.)

Lhotka.

Kol r. 1530 (ves Lhotka Michalcova):

Petrušek, Pavelík Holý, Jura Vavrušuo, Michal Pikard, Vávra, Jiří Velík, Jíra Kopydlanský, Dvorský ze dvora, Hložek mlynář z mlýnu. (Reg. loučná, f. 127.)

R. 1569 (ves Lhotka: osedlých s dvorským i mlynářem 9):

Václav Skalička mlynář, Matěj Rosa, Prokop Vilím, Jakub Havran, Viktorin Roman, Jan Dvorský zákupní dvořák, Jíra Bíley, Jan Machů, Toman Těžárek. (Urb. 1569, f. 349.)

R. 1663 (fojt zákupní 1, mlynář 1, sedláků 6, chalupníci 2):

Jan Kašparův mlynář, Adam Roska, Bartoš Šimkův, Mikuláš Pražák, Matouš Staroš, Lukáš Vala fojt zákupní, Jíra

Novák, Pavel Sedlák, Matouš Nevrla, nově osedlý: Jan Balhárek. (Urbár 1663, f. 349.)

Velká.

Kol r. 1530 (ves Veliká):

Václav Martinákuo, Tomkova, Jan Suchan, Václav Drlíček (jinde Drcek), Vávry Drasta, Jan Chlubný, Jakúbek, Jurek, Jan Kršek, Mikuláš Cíž, Petr Vrzava, Jura Pastýř, Jan Šustok (jinde Šúšek), Jan Kučera, Jan Škopkové, Martin Hošek, Jura Filípec, Tomek Krčma, Jakub Holý, Jan Paták (jinde Pátek), Jura, Bobal, Jan Chlubného, Vaněk Potočný, Jiřík Krívý, Bernart Berka, Vávra Hrabovský, Pavelka, Martin Rous, Martin Dvořák z dvora, mlynář velický z mlýnu a brusů. (Reg. loučná, f. 127.)

R. 1569 (ves Veliká: osedlých s dvorským i mlynář. 35):

Vašek Malý, Jiřík Berka, Jan Pospěch, Valenta Šafářů, Vašek Hanků, Pavel Těžkých, Řehoř Šiška, Matěj Hynčík, Jan Janeček, Jan Mazanec, Jan Hnátků, Jakub Steyskal, Matouš Horecký, Jan Hynčíků, Jan Váhanský, Matouš Bernart, Jan Prášek, Nykl Spíšek, Blažek Jun, Staněk Příbyl, Jíra Gogel, Bláha Skoroprecz, Vávra Černey, Jakšička vdova, Jakub mlynář, Ondra Dvorský ze dvora, Vítek Těžkých, Jíra Luže, Mikuláš Vaňků, Martin Křívey, Jan Dovalík, Pavel Hrabovský, Matěj Petrušek, Valenta mlynář, nově osedlý: Jan Kroupa Plesníků syn z Olšovce. (Urbár 1569, f. 357.)

R. 1663 (ves Veliká: rolníků 25, pustej 1, zahradníci 4, chalupníků 6, mlýn 1):

Matěj Freys, Václav Valenta, grunt po Jírovi Žabečkovi obrácen ke dvoru, Jura Šindlar, Martin Krejčí, Georg Rypl (dř. Pavel R.), Tomáš Vašků, Jiřík Popp, Matěj Doležal, Urban Bartošů, Michal Klezl, Mikuláš Wolf, Andreáš Rypar, Jan Sekera, Jíra Koudelka, Georg Ginger, Michal Černey, Jakub Klevar, Tomáš Wisner (dř. Michal Dytrych), Martin Hons (dř. Jan Biskup), Lorentz Mynstr, Georg Wolf, Gregor Rypar, Martin Koudelka (dř. Tomáš K.), Tomáš Kunczer (dř. Martin Weys), grunt po Václavu Czaperkovi připojen ke dvoru, dvorství po Šimku Stoklasů, Matěj Gogeyl, grunt po Matoušovi Doležalovi při dvorství, Martin Gogeyl, Georg Kleyvar, Jan Horák, Michal Skoloup, Georg Klumpar, Hans Kunath (dř. Marek Dovalík), Jíra Valentů, Jakub Holota, Jíra Josef mlynář, Václav Sohel. (Urbár 1663, f. 357 a n.)

Vzpomínky na dávné osudy našich předků.

Rádi pročítáme dějiny našeho národa a dovidáme se o pohnutých osudech našich předků.

V našich životech koluje krev našich praotců a duše jejich duší. Naši dědové chodili našimi krajinami, pracovali na naší půdě, žili a trpěli, bojovali a umírali s nadějí, že jejich dětem bude se dařiti lépe.

Jako červená nit táhne se našimi dějinami rozpinavost německého plemene, bezohlednost cizácké šlechty a proti tomu útisku bojuje náš český lid svůj odvěký boj.

Zdálalo se, že dobytím samostatnosti vstoupili jsme 28. října 1918 do dějin jako znovu vzkříšený stát a nemínulo ani 20 let a německá saň jako v pohádce vylezla z doupěte a začala požírat malá národa. A sotva jsme přezili tuto hroznou dobu.

More béd a utrpení prožil náš národ a z troskek vylézáme, abychom si zbudovali zase naši českou chaloupku, malou, ale naši.

Prožívali jsme během nedávné německé poroby tolik, jako dříve prodělali lidé za staletí.

Bude velkou chybou, když zapomeneme na všechny bědy a události a nezapišeme si je do svých rodinných zápisků. Skoro každá rodina má své mrtvé mučedníky a těch musí vzpomínat především v paměti svých potomků. Vzpomínka na tyto mučedníky má býti mravní pobídkou k životu opravdu českému, k životu pod zorným úhlem věčnosti.

Potomci naši mají si říkat: tak trpěli naši předkové, tak šli na smrt do německého otroctví, proto musíme svůj životní cíl vytyčit jasně a vysoko, ve smyslu myšlenek našich nejlepších lidí.

Všechno, co prožily naše obce za druhé světové války, mají dle zákona sepsati obecní kronikáři. Mají těžký úkol a proto je povinností všech českých lidí, aby jim pomohli dle svých sil.

Z osudů jednotlivců je složen osud celé obce. Co je tu zajímavostí! Snad jsou naši kronikáři přetíženi jinou prací, ale jinak to nepůjde. Jistě každý ví, kdo byl nasazen v Německu, kdo trpěl, kdo byl zavřen, kdo odešel do Neznáma, a tož je třeba seznámit se s lidmi a vyzvědět jejich osudy a věnovat několik hodin této věčné práci. Neboť čas kvapí a lidé zapomínají podrobnosti a za léta budou vypravovati pohádky místo skutečnosti.

Všichni kronikáři dostali podrobné pokyny, jak zapisovati a sbíratí údaje pro kroniku. Bude třeba zapráhnouti do této drobné práce více lidí, aby materiál byl sebrán co nejdříve.

Opisy vašich zápisů o této válečné době jsme si vyzádali prostřednictvím Okresní osvětové rady v Hranicích, abychom mohli vydati knihu: Hranický okres za doby poroby. Mnozí odeslali již svoje příspěvky a tím děkujeme za svědomitost. Ale chybí nám ještě mnoho a my prosíme: pomozte nám při společném díle!

Každý dodáte nám jeden barevný kamének a z nich teprve vznikne velký mosaikový obraz této pohnuté doby.

Den 15. června 1947 je konečným dnem pro dodání opisů obecních kronik, zápisů o tom, co obec a její občané prožili za válečná léta 1938 až 1945.

Zádáme místní osvětové rady, aby daly zavčas zařaditi do obecních rozpočtů peněžité příspěvky na vydání knihy, dále aby pořídily se-

znam vhodných insertů místních podniků a konečně, aby se postaraly o předběžnou subskripci.

Dále si vyprošujeme, abyste naznačili stručně, jaké podniky číče vaše obec provědí během pěti let pro povznesení obce, ať v ohledu kulturním nebo hospodářském.

Památný rok 1948 se blíží a my v něm chceme vydati naši knihu. Pomozte nám, bude to i vaší zásluhou!

Redakce knihy: Hranický politický okres v letech 1938—1945.
Okresní osvětová rada v Hranicích.

Nakladatelství ORBIS v Praze vydalo:

Kamil Krofta: *Malé dějiny československé*. 4. vydání opravil a doplnil J. Klík. Vyšlo ve sbírce »Naše minulost« za redakce J. Květa, O. Odložilka, R. Turka. Cena brož. 75 Kčs.

Ve sbírce »Kdo je« — vynikající osobnosti celého světa ze všech oborů, obraz jejich života a význam jejich práce — vyšly další svazčky: Sv. 38. Michal Bašmak: *N. V. Gogol*, 39. V. H. Matuša: *B. Bräuner*, 40. Eduard Maška: *G. B. Shaw*, 41.—42. Alexej Kist: *Miklucho Maklaj*, 43. Josef Teichman: *J. J. Kolár*, 44. Jaromír Matoušek: *Abraham Lincoln*, 45. J. M. Kyět: *Josef Suk*, 46. Kopylov: *J. P. Pavlov*, 47. Edvard Cenek: *T. A. Edison*, 48. Bohuslav Sích: *Fr. Ondříček*. Sbírkou »Kdo je« vydává rovněž nakladatelství Orbis v Praze.

Národní jednota pro východní Moravu v Olomouci vydala:

Ph. Dr. Jan Springer: *Co dala Haná české literatuře*. Je to soupis spisovatelů rodem z Hané, který vznikl za uplynulé války a po ni, v letech 1940 a 1946. Autor zde ukazuje, kolik spisovatelů dala hanácká půda a jak přispěli svým dílem ke vzrůstu českého ducha. — Cena brož. 20 Kčs.

Nakladatelství ATHOS - Frant. Herman v Praze, vydalo:

Norbert Pitthard: *Divadelnictví, ochotnický repertoár a osvětové rady*. Schváleno divadelní komisí ZRO v Praze. Cena Kčs 14.—. Neoprávněná příručka pro divadelní ochotníky.

Nakladatelství R. PROMBERGRA v Olomouci vydalo:

Běla Kalinová: *Jediná na světě*. 3. vydání. Ve sbírce Zralé klasy, sv. 28. Str. 348, cena Kčs 76.— brož., váz. Kčs 104.—. Román tento je oslavnou písní matky a její obětavé lásky k dětem. Grafické úprave věnována velká péče, dvoubarevná obálka akad. malíře Aljo Berana.

Nakladatelství PRACE, Praha II., Václavské nám. 15, vydalo:

Jak se učí cizím jazykům? Mnozí z těch, kteří pokročili v některé cizí řeči, postrádají přístupné či vhodné volené četby, která by nebyla jen úmornou lekturou, nýbrž čtením zábavným a poutavým. Pro ty, kteří se učí rusky, zahájilo nakladatelství Práce vydávání sbírky *Malá ruská knihovna* v ruském jazyce. Prvních pět svazků A. Čechov, *Veselé povídky*, F. I. Panferov, *Vlastními očima*, M. M. Prišvin, *Lidé a zvířata*, N. S. Leskov, *Clověk na stráži* a Konstantin Simonov, *Svíce*, ukazují pečlivý výběr hodnotných autorů i vhodné obsahové uspořádání. *Malá ruská knihovna* bude studujícím ruštiny zdrojem zábavy i poučení. Cena jednotlivého svazku 12 Kčs.